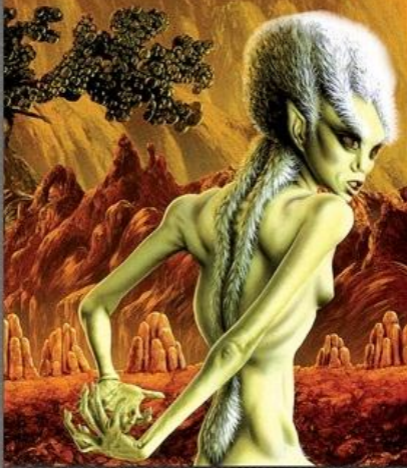

SF

eridanas

ROBERT SILVERBERG

SIENOS KARALIJOS

457

PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAŠ

Knjgute.lt

Robert Silverberg SIENOS KARALIJOS

Mokslinės fantastikos romanas

PASAULINIS BESTSELERIS!

Poilarui Kreivakojui Piligriminė Kelionė į gigantišką kalną Kosa Saagą buvo viso gyvenimo svajonė. Kasmėt Keturiasdešimt Išrinktųjų mėgindavo užlipti į Kosa Saago Viršūnę, pabendrauti su dievais ir sugrįžti praturtėjus dieviškomis žiniomis.

Tačiau tik vienas kitas piligrimas tesugrįždavo į gimtąjį kaimą. Deja, visad išprotėjęs. Dauguma išvis dingdavo be pėdsako. Poilaras su draugais pasiryžęs pasiekti Viršūnę. Kelionė per Sienos Karalijas, pažintis su keistais padarais, šmėklomis, Išlydytaisiais bei Perkeistaisiais ir galiausiai kontaktas su pačiais "dievais" iš esmės pakeis Poilaro ir jo gentainių suvokimą apie juos supantį pasaulį ir kosmoso platybes...

Iš anglų kalbos vertė ANITA KAPOČIŪTĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
457 tomas. Serija įkurta 1990m.

Robert Silverberg - KINGDOMS OF THE WALL
New York, Bantam books, 1994

Copyright © by Robert Silverberg, 1992

Cover art copyright © by Jim Burns, 2000

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2009
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2011

SKIRIAMA
URSULAI K. LE GUIN

Ir vis dėlto galėjai labai aiškiai justi kažkur po baimės bei suirzimo sluoksniu slypintį keistą lengvumą ir laisvę... galėjai jaustis iš tikrųjų laimingas; kartą jau peržengęs ribą ir pakliuvęs į išties keistą teritoriją - šiuomkart jau nunerta pakankamai giliai.

GRAHAM GREENE

"Kelionė be žemėlapių"

1

Šią knygą jums surašė Poilaras Kreivakojis - ašen, kursai pabuvojau ant Pasaulio stogo Sienos Viršūnėje, kur mane nutvilkė siaubingo apreiškimo liepsnos. Savo akimis mačiau tuos keistus, gluminančius ten gyvenančius dievus; aš buvau su jais susikibęs ir sugrįžau su nesuskačiuojamais žinių apie gyvenimo bei mirties paslaptis lobiais. Čia rasite tai, ką patyriau, tai, ką sužinojau - ir šitai dabar privalau apsaakyti jums vardan jūsų sielų. Klausykitės ir dėkitės į galvą.

Jei jūs kilę iš mano kaimo, tuomet žinote, kas aš toks. Tačiau aš noriu, kad pasakojimas, kurį jau visai netrukus išklosiu, pasklistų toli, toli už mano gimtojo kaimo ribų, kad žmonės jį išgirstų ir suprastų. Dėl to ir paaiškinsiu smulkiau: mano tėvas buvo Gabrielius, Droko sūnus, aš - iš Sienos Genties, o mano Giminė Genties ribose - Sienos Giminė. Taigi, kaip suprantate, esu kilmingo kraujo.

Aš užaugau be tėvo, niekada jo nepažinojau, kadangi, kai buvau dar visai mažas, jis leidosi į Piligriminę Kelionę ir niekada nebegrįžo. Tad mano dvasioje liko žiojėti tuštuma ten, kur kiti nuolatos jaučia vedančią ir globojančią tėvo ranką. Visa, kas liko man, kuo galėjau remtis, būdamas vaikas ir paauglys, buvo tiktai prisiminimas: augalotas vyras žvilgančiomis akimis ir stipriomis rankomis, atplėšiantis mane nuo žemės, išmetantis aukštai į orą ir nusijuokiantis sodriu, griausmingu juoku, kai vėl sugauna mane krintantį. Nežinau, kiek patikimas šis prisiminimas. Galbūt šitaip mane kilnojo ir svaidė į orą koks nors visai kitas vyras - o gal taip ir išvis niekad nebuvo. Tačiau aš daugelį metų puoselėjau tuos trupinius, kuriuos atmintis išsaugojo kaip tėvo paveikslą: žėrinčias akis, stiprias rankas ir sodriai gaudžiantį juo-

ką.

Mano tėvo tėvas kitados taip pat iškeliavo į Sieną. Tokia jau manosios šeimos tradicija. Mes - nerimstančios sielos, Piligrimai iš prigimties. Visada tokie buvome. Piligriminė Kelionė, be abejo, yra užvis svarbiausia visos mūsų tautos tradicija, tai didysis įvykis, lemiantis viso tolesnio gyvenimo gaires: metui atėjus, arba tampa Piligrimu, arba ne, ir tiek viena, tiek kita paženkliną tave žyme visiems laikams. Mes - Piligrimų padermė. Mes skelbiamės esą Pirmojo Kopėjo palikuonys; mums atrodo savaime suprantama, kad, sulaukę tinkamo amžiaus, patys tapsime Piligrimais, kad įkopsime į kvapą gniaužiančias aukštumas, kur žmogaus kūnui ir sielai gresia mirtinas pavojus, nes ten gyvuojančios jėgos juos gali negrįžtamai pakeisti.

Kaip ir mano tėvas, mano tėvo tėvas taip ir nesugrįžo iš šventosios kelionės į aukštųjų karalijas.

O aš pats... ką gi, kai dar buvau vaikas, apie Piligriminę Kelionę niekad nė nesusimąstydavau. Tai man buvo kažkas, apie ką galvoti dėl vyresniems - tiems, kurie jau įkopę į antrojo savo gyvenimo dešimtmečio antrąją pusę. Man niekad nekilo nė menkiausios abejonės: kai

ateis laikas, aš tapsiu kandidatu leisti į Piligriminę kelionę, aš būsiu išrinktas, aš sėkmingai susidorosiu su užduotimi. Kaip tik dėl to, kad būsimoji Piligriminė Kelionė man atrodė savaime suprantamas dalykas, galėjau leisti sau suvis apie ją negalvoti. Šitaip tiesiog nepalikau jai vietos savo realybėje.

Ko gero, galėčiau apsimetinėti, kad aš buvau paties likimo paženklintas vaikas, tasai, kuriam nuo pačios mažumės skirta atlikti didžius žygius, galėčiau porinti, neva apie mano kaktą spragsėdami blykčiojo šventieji žaibai, o praeiviai gatvėje, prasilenkdami su manimi, brėždavo ritualinius ženklus ore. Bet iš tikrųjų buvau pats paprasčiausias berniukėlis, išsiskiriantis iš kitų nebent luoša, kreiva koja. Neki-birkščiavo apie mane jokie žaibai. Jokiu šventumo spindesiu netvieskė mano veidas. Kažką panašaus aš įgijau vėliau, tas tiesa, bet daug vėliau, jau po to, kai mane aplankė žvaigždėtasis sapnas; tačiau vaikystėje aš ničniekuo neišsiskyriau, buvau tiesiog berniukas tarp daugelio kitų, tokių pat. Augdamas anaip tol nebuvau iš tų, kurie mėgdavo pasinerti į sunkius apmąstymus apie Piligriminę Kelionę ar apie Sieną ir jos Karalijas, ar apie dievus, gyvenančius jos Viršūnėje, ar kokius kitus pana-

šius sudėtingus dalykus. Mintys ir keblūs klausimai apie aukščiausius siekius, galutinę lemtį bei tikslus, apie kelius bei būdus, apie formą bei turinį - visos tokios mintys be paliovos persekiojo Traibeną, mano geriausią draugą, bet ne mane. Ne kas kitas - Traibenas, Traibenas Išmintingasis, Traibenas Mąstytojas stengėsi įsigilinti į pačią tokių ir panašių dalykų esmę, ir galiausiai paakino susimąstyti apie tai ir mane.

Tačiau tai nutiko anaip tol ne greitai, o iki tol man terūpėjo tik paprasčiausi dalykai, kokie rūpi visiems panašaus amžiaus berniukams: medžioklė ir plaukiojimas, bėgiojimas ir grumtynės, pokštai ir mergaitės. Visi šie dalykai man sekėsi puikiai, išskyrus, žinoma, bėgiojimą - vis dėl sudžiūvusios, kreivos kojos, kurios neįstengė išgydyti netgi visos pavidalo keitimo procedūros. Vis dėlto visais kitais atžvilgiais aš buvau sveikas ir stiprus, ir neketinau leisti, kad luoša koja trukdytų man gyventi. Priešingai: visuomet gyvenau taip, lyg abi mano kojos būtų tiesios ir vikrios kaip ir kitų. Kuomet žmogų vargina tokia kūno yda kaip manoji, net ir nėra kitos išeities - kitaip pasinertum į begalinio gailesčio sau liūną, o šitokie jausmai greitai apnuodija sielą. Taigi, jei būdavo rengia-

mos lenktynės, aš jose dalyvaudavau. Jei mano žaidimų draugai sumąstydavo rabždintis stogais, aš nedvejodamas kerio blindavausi drauge. Kai tik kam nors šaudavo į galvą pasi-šaipyti iš mano šlubčiojimo - o tokių buvo be-galės, vos mane išvydę, jie plyšodavo: "Kreivakojis! Kreivakojis!", tarytum tai būtų koks smagus pokštas - su tokiu pliekdavausi tol, kol anas apsipildavo krauju, nesvarbu, koks stip-rus ar augalotas būtų. Laikui bėgant, norėda-mas aiškiai parodyti panieką kvailoms jų prie-kabėms, aš ne tik susitaikiau su Kreivakojų pravarde, bet net prisiėmiau ją kaip savo tikrą-ją pavardę, tarsi kokį pasižymėjimo ženklą, vertą, kad didžiuotumeis jį nešiodamas.

Vis dėlto, jei mūsų pasaulis būtų sutvarkytas tobulai, luoša koja būtų atitekusi Traibenui, ne man.

Galbūt išties skamba žiauriai, ypač kai kalbu apie tą, kurį skelbiuosi nuoširdžiai mylįs. Štai ką iš tiesų noriu pasakyti: šiame pasaulyje žmonės yra dviejų rūšių - mąstytojai ir linku-sieji veikti; tiems, kurie linkę veikti, pirmiausia būtina kūno jėga bei vikrumas, savo ruožtu mąstytojams kur kas svarbiau - miklus ir skvarbus protas. Man kūno vikrumo bei jėgos buvo atseikėta į valias, tačiau luoša koja vis

tiek buvo rimta kliūtis. Savo ruožtu Traibeno, mąstytojo, trapus kūnas šiaip ar taip toli gražu nebuvo stiprus, tad kodėl dievai negalėjo dar ir raišumo skirti jam, o ne man? Dar vienas fizinis trūkumas šalia daugelio kitų nėra maž nebūtų apkartinęs gyvenimo jam, užtat aš būčiau kur kas labiau prisitaikęs tapti tuo, kuo man ir skirta tapti. Deja, dievai anaip tol ne visuomet nuosekliai dalija mums savo dovanas.

Keistoka mes buvome pora: jis - toks glibnus, toks silpnas, toks geibus, jėgos turįs ne ką daugiau nei voratinklis, ir aš - augalotas, nenuilstantis. Traibenas atrodė taip, lyg jį galėtum vienu smūgiu perlaužti perpus - iš tikrųjų ir galėjai. O aš kiekvieną dieną, kiekvieną minutę visiems labai aiškiai leidau suprasti: jei jau nebus išvengta kaulų laužymo, aš būsiu tasai, kuris duoda į skudurus, bet ne tas, kuris gauna. Kas gi tuomet taip traukė mus vieną prie kito? Tiesa, mudu buvome iš vienos Gentes ir net iš vienos giminės, bet tai savaime dar anaip tol nebūtinai lemia tvirtą draugystę. Manau, štai kas mudu susiejo taip tvirtai, kad tapome vandeniui neperliejami: mudu, nors tokie skirtingi daugeliu atžvilgių, kiekvienas turėjome savy kai ką, kas atskyrė mus nuo kitų giminės narių. Mano atveju tai buvo koja.

Traibenos - jo neeilinis protas, liepsnojęs tokia žaižaruojančia ugnimi, kad kone priminė kaukolėje įkalintą saulę.

Kaip tik Traibenas ir nukreipė mane į tą ke-
lią, kuris veda į Sienos Viršūnę - tuomet mud-
viem abiem buvo po dvylika metų.

Kaimas, kuriame gyvenu, vadinasi Džespodar-
as - pasak Mokslininkų ir Raštų Mokovų, tai
senosios Gotarzos kalbos, kuria kadaise kalbė-
ta šiuose kraštuose, žodis, reiškiantis "Tie, ku-
rie šliejasi prie Sienos". Ko gero, iš tikrųjų taip
ir yra: mes iš tiesų šliejamės prie Sienos. Mūsų
kaimas - iš tikrųjų netgi ne kaimas, o ištisa
tarpusavyje persipynusių kaimų santalka, ku-
rios gyventojai skaičiuojami tūkstančiais - sa-
koma, yra išsidėstęs arčiau Sienos perimetro
nei bet kuris kitas, jis netgi tiesiogine žodžio
prasme prigludęs prie Sienos šlaito. Gali pat-
raukti keliu, prasidedančiu Džespodaro centre,
ir jis išves tave ant pačios Sienos. Jeigu susi-
ruoštum į didžią kelionę palei visą Sienos pa-
grindą, rastum dešimtis, netgi šimtus kitų
miestelių, išsibarsčiusių palei jos perimetrą,
tačiau nė vienas iš jų - taip tvirtina Raštų Mo-
kovai - nesišlieja į pačios Sienos šlaitą taip,
kaip Džespodaras. Ar bent jau šitaip mums

kalama į galvas čia, pačiame Džespodare.

Diena, apie kurią noriu jums papasakoti, diena, kai bičiulis Traibenas įskėlė pirmąją Piligriminės Kelionės kibirkštį mano, dvylikamečio berniūkščio, sąmonėje, buvo ta diena, kai iškeleliavo anų metų Piligrimai. Patys žinote, kokios žaižaruojančios, kokios iškilmingos būna jų palydos. Procesijos bei Išvykimo ritualai nesikeitė nuo neatmenamų laikų. Susirenka visų mūsų kaimo Giminių iš kiekvienos Genties atstovai, ištraukiamos šventosios relikvijos: lazdos, raštų ritiniai, talismanai, giedama Sienos Knyga - visa, iki paskutiniosios eilutės, kam prireikia ištisų savaitių. Ir galų gale iš Piligrimų Buveinės išnyra keturiasdešimt laimingųjų, keturiasdešimt atrinktųjų kandidatų - jie pasirodo kaimui ir patraukia į kelionę. Tai didi, įsimenanti akimirka, mat daugumos keliauninkų mes jau niekada nebeišvysime - visi puikiai tai supranta - o netgi tie, kurie sugrįš, bus tokie persimainę, kad juose nebeaptiksi nieko atpažįstama. Šitaip būdavo visada.

Man anais nekaltybės laikais visa tai tebuvo didžiulė šventė, nieko daugiau. Daugelį dienų į mūsų Genties teritoriją rinkosi žmonės iš atokiausių kaimo pakraščių, mat mūsų Gentis įsikūrusi arčiau Sienos nei bet kuri kita visame

Džespodare: mes - Sienos Gentis, visų Genčių Gentis. Jų suplūsdavo tūkstančiai, tūkstančių tūkstančiai žmonių, tokia neįsivaizduojama gausybė, kad šventės dalyviai grumdydavosi alkūnėmis, taip susikimšę, kad mes, žiūrėk, susizgribdavome nejučiomis jau ir keičią pavidalą - visai nenoromis, tiesiog nuo karščio ir spūsties; tekdavo gerokai pasistengti, kad vėl įgytume tą, kuris mums patikdavo labiausiai.

Kada tik užmesdavai akį, mūsų Genties teritorija būdavo užtvindyta begalės žmonių. Jų knibždėte knibždėjo visur, jie visur veržėsi, visur įsirioglandavo, jie niokojo mūsų vešlius pilkuosius vijoklius, jie trempė, maišė su žemėmis gražiuosius visžalius paparčius, jie nudraskydavo mėlynai prisirpusius, sulčių pritivinkusius sunkius gambelo vaisius. Šitaip nutikdavo kiekvienais metais - ištikus dešimtmečius, nusidriekiančius į tokią tolimą praeitį, kad nesurastum žmogaus, kurio atmintis ją siektų. Nieko kita mes ir nesitikėdavome - ir jau kadai buvome susitaikę. Pritutinti iki braškesio būdavo ilgieji namai ir apskritieji namai, nė menkiausio laisvo sklypelio nelikdavo nei lankose, nei šventosiose giraitėse. Būdavo, žmonės nakvoja netgi medžiuose. "Ar kada esi matęs tokią baisybę žmonių?" - kamantinėda-

vome vienas kitą, nors, savaiame suprantama, visi būdavome matę - vos prieš metus. Tačiau klausinėti šito buvo tiesiog įprasta.

Pasižiūrėti ceremonijos į mūsų kaimą atsi-
bastė netgi keletas Karaliaus dvariškių. Pasi-
pūtę storapilviai vyrai, plevėsuojantys raudon-
nomis ir žaliomis mantijomis, lyg niekur nieko
yrėsi per minią, lyg jų kelyje nieko nėra nebūtų.
Žmonės, išvydę juos artėjant, stengdavosi ner-
ti jiems iš po kojų. Paklausiau savo motinos
brolio Urilino - jis man atstojo tėvą, kadangi
tikrojo nebeturėjau - kas jie tokie, ir jis atsakė:
"Karaliaus dvariškiai, vaike. Kartais jie sumąs-
to pasirodyti Šventėje ir iš peties pasismagina
mūsų sąskaita." Tai taręs, žodžius jis pagardi-
no po nosimi suniurnėtu prakeiksmu, kas ma-
ne gerokai nustebino, mat Urilinas visada bu-
vo romus ir tykus žmogus.

Įsispiginau į juos taip, kaip galėčiau spoksoti
nebent į kokį dvigalvį, o gal šešiarankį žmogų.
Iki tol dar niekad nebuvo matęs Karaliaus
dvariškių; tiesą sakant, nėra karto jų nebema-
čiau ir po to. Visi žino, jog kažkur ten, anoje
Kosa Saago pusėje, yra Karalius - gyvena di-
dinguose rūmuose milžiniškame mieste ir val-
do begalę kaimų, tarp jų - ir mūsų.